

MAGYAR GYÁRIPAR

A MUNKAADÓK ÉS GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK LAPJA

„Fájni fog! De mennyire?”

Pókháló a kirakatban

A kirakat a vásárlócsalogatás egyik jól bevált eszköze. A kereskedő minden eszközt megragad árukinálata bemutatása érdekében, a legújabbak, az internet, a média, a saját reklámújság mellett a kirakat hagyományos szerepe nem tört meg. A kirakat tükröz is, de nem csak a kereskedelem. A kereskedelem képe az ágazat keretein túlmutat: hű tükrö a gazdaság helyzetének is. Az elmúlt években ez hajszálvastagságnyi pontosságig nyomon követhető volt. A magyar gazdaság teljesítménye 1997-től 2006 végéig évente 4–5 százalékos mértékben nőtt (az előző évhez viszonyítva, a KSH kimutatása alapján). A háztartások fogyasztása az említett időszak első felében a gazdaság teljesítményénél nagyobb, második felében valamivel kisebb ütemben, de végig emelkedett. Ezen belül a kiskereskedelmi fogyasztás is hasonlóképpen változott, azzal a különbséggel, hogy az időszak elején 8–10 százalékos mennyiségi növekedést is mért a KSH, mely végül 4–5 százalékos körüli mértékre „esett vissza”. A háztartások eladósodása több vásárlást engedett, mint a borítékokban lapuló fizetés.

(Cikkünk a 4–5. oldalon)

Felértékelődik a működésfejlesztési tanácsadás Az ILO a foglalkoztatási válság ellen

A bankrendszert alapjaiban érinti a mostani gazdasági-pénzügyi válság, így nagyon gyors alkalmazkodás szükséges az érintett szereplők részéről – állapították meg a HyperTeam Kft. által rendezett kerekasztal-beszélgetés résztvevői. A rendezvényen többek között előadást tartott Rolek Ferenc, az MGYOSZ alelnöke. Solti Árpád, a cég ügyvezetője szerint a két számjegyű növekedés elmúltával idén akár a két számjegyű csökkenésre is lehet számítani bizonyos szereplőknél. A működésfejlesztési tanácsadók segítségével egyre többen ismerik fel a költségcsökkentési lehetőségeket, a szükséges átszervezésekben rejlő megtakarítási potenciált.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) főigazgatója világméretű munkaügyi megállapodást sürgetett, hogy megelőzzük a hosszú és súlyos foglalkoztatási válságot, amely a munkanélküliség és a szegénység drasztikus növekedéséhez vezethet. A felhívást magas szintű háromoldalú megbeszélés követte az ILO igazgatótanácsában, ahol az IMF főigazgatója, Dominique Strauss-Kahn kijelentette: az IMF és az ILO közötti együttműködés nélkülözhetetlen a világméretű gazdasági válság leküzdéséhez. Az ILO főigazgatója, Juan Somavia szerint gyenge a nemzetközi együttműködés a válság kezeléséhez. „A válság pénzügyi, kereskedelmi, gazdasági, foglalkoztatási és társadalmi gyökerei összefüggenek, így a rá adott politikai válaszoknak is össze kell fogniuk.” Ez a legfontosabb üzenet a jövő heti G20-as londoni csúcstalálkozó előtt.

(Cikkünk a 6. oldalon)

(Cikkünk a 7. oldalon)

TARTALOM

KOMMENTÁR

A kormányprogram fő irányai
megfelelnek az MGYOSZ várakozásainak..... 3

NAPIREND

MGYOSZ-csúcstalálkozó hitelügyben..... 3-4
Pókháló a kirakatban 4-5
Felértékelődik a működésfejlesztési tanácsadás..... 6

NEMZETKÖZI HÍREK

Az ILO a foglalkoztatási válság ellen..... 7-8
Kelet-középeurópai találkozó Budapesten 8

CSR-HÍREK

Visszakapják takarékoskodásuk felét..... 9
Környezetszépítő irodai önkéntesek 9
Zöld IT-kézikönyv..... 10
Munkahelyi életmódváltó..... 10
2009-ben is CSR Hungary Díj – több mint hírverés 11

FÓKUSZBAN

Hogyan halad a Pólus Program?..... 12

PILLANATKÉP

Klaszter Európa Klub..... 13

BRÜSSZELI HÍRADÓ

Fókuszban: a 2009-es európai parlamenti választások..... 14-15
Európai szintű szociális párbeszéd a vegyiparban 15
12 konkrét intézkedés
a krízis negatív hatásainak enyhítése érdekében..... 16
CIP Eco-innovation 2009..... 17

GONDOLATJEL

Hogyan adjunk el immateriális céget 18

„Fájni fog! De mennyire?”

**Ipari-, kereskedelmi-, szolgáltató-,
logisztikai és lakóparknak is alkalmas
(telek)ingatlanok értékesítése,
bérbeadása és közvetítése**

SZINKRON '87 Ingatlaniroda

Központi iroda: 1077 Budapest, Baross tér 19.
Régióiroda: 9023 Győr, Mészáros L. u. 13.
T.: (96) 435-539, 417-460, 526-476, F.: (96) 416-108
Mobil: (20) 9370-610, (20) 548-7387
immobil@szinkron87.com www.szinkron87.com

**TALÁLKOZZON HAVONTA
AZ ORSZÁG VEZETŐ ÜZLETEMBEREIVEL
A MAGYAR GYÁRIPAR HASÁBJAIN!**

A vállalkozókat érintő aktuális témák bemutatása
mellett hirdetéseivel olyan közönséget érhet el,
mely erősítheti versenyképességét.

- Terjedelem: A4
- Formátum: minimum 20 oldal
- Példányszám: 5000 db
- Megjelenés: évente tíz alkalommal

MAGYAR GYÁRIPAR

Lovas Gábor

Telefon: 36 (30) 652-7273 **Telefon:** 36 (1) 269-2227

Fax: 36 (1) 474-2063 **E-mail:** lovas@mgyosz.hu

A Magyar Gyártóipar az MGYOSZ hivatalos havilapja – Kiadja a Munkaadók és Gyártóiparosok Országos Szövetsége

Szerkesztőség: Budapest, Kossuth Lajos tér 6-8. **Telefon:** 269-2227, **e-mail:** mgyosz@mgyosz.hu, **internet:** www.mgyosz.hu

Szerkesztő: Lovas Gábor **Korrektúra:** Papiruszportál Kft. **Fotó:** Vámos Judit **Művészeti vezető:** Ujvári Zoltán

Hirdetésfelvétel: lovas@mgyosz.hu, **tel.:** 06-1-269-2227 **Nyomdai munkák:** DRUK-KER Nyomdaipari Szolgáltató Kft., 1033 Budapest, Mozaik u. 10.

Felelős vezető: Markó Péter ügyvezető igazgató

ISSN: 2060-0925

Megjelenik 5000 példányban a Foglalkoztatási és Szociális Hivatal (FSZH) támogatásával A LAPOT AZ OBSERVER SZEMLÉZI

MGYOSZ-KÖZLEMÉNY

A kormányprogram fő irányai megfelelnek az MGYOSZ várakozásainak

A miniszterelnök által április 19-én közzétett intézkedések jelentős részben egybeesnek a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége által javasolt válságkezelő lépésekkel. Az MGYOSZ szerint a jelenlegi helyzetben a gazdaság stabilizálása érdekében elkerülhetetlenek a társadalmi feszültség fokozódásával is együtt járó kiadáscsökkentő lépések.

A Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége egyetért a munkáltatói járulékok csökkentésével, illetve az adórendszer egyszerűsítését, a közszféra hatékonyabbá tételét, a nyugdíj-

rendszer fenntarthatóságát erősítő és a célzottabb szociális rendszer kialakítását szolgáló lépésekkel.

Az MGYOSZ ezzel együtt a jelenlegi kormányprogramban foglaltakon túl az élők munkára rakódó terhek és az állami újraelosztás további mérséklését tartja szükségesnek. Korábbi javaslatainknak megfelelően támogatjuk a kedvezményes áfakulcs bevezetését, de fontosnak tartjuk az ide sorolt termékek és szolgáltatások körének (például turizmus) kiterjesztését az érintett ágazatok javaslatainak figyelembevételével.

Szintén kulcsfontosságú a gazdaság szereplői számára mielőbbi likviditás biztosítása részben a kereskedelmi, részben állami tulajdonú bankok révén. A gazdaságélénkítés érdekében az EU-forrásoknak a jelenleginél lényegesen nagyobb hányadát javasoljuk közvetlenül eljuttatni a vállalkozásokhoz. Bajnai Gordon miniszterelnök és a kormány mindaddig számíthat az MGYOSZ szakmai támogatására a program következetes és határozott végrehajtásában, amíg ennek során a fenti szempontok érvényesülni fognak.

MGYOSZ-csúcstalálkozó hitelügyben

Nem megmenteni kell a kereskedelmi bankokat, hanem ösztönözni arra, hogy tevékenységükkel a gazdaság és a társadalom céljait szolgálják, mondta többek között Felcsuti Péter, a Magyar Bankszövetség elnöke az MGYOSZ legutóbbi csúcstalálkozásán. Szerinte a válság felénél se tartunk még, de 2010 harmadik negyedében már ide is begyűrűzhet a gazdasági fellendülés.

■ Sokat elárul, hogy az MGYOSZ-csúcstalálkozón Kocsi Ilona, a találkozó moderátora (a Világgazdaság főszerkesztője) problémafelvető kérdészt – „Itt a hitel, hol a hitel?” – Felcsuti Péter, a Magyar Bankszövetség elnöke már a „Miért nem hiteleznek (eleget) a magyar(országi) bankok?” kérdéskörére változtatta – jelezve, hogy nem célja se ostromozni, se megvédeni a bankszektort, hanem a hitelszűkének jelenségével akar foglalkozni. Ennek megfelelő idézetekkel erősítette véleményét. Állítása szerint 2008 márciusához képest most talán még egy kicsit több is a kihelyezett hitelállomány, ami eléri a 13 ezer milliárd forintot. Ugyanakkor lehet, hogy ennél magasabb a hiteligény, mert a 2008. december végi adatoknál mindenképp alacsonyabb a mai érték. Azaz a kereskedelmi pénzintézetek nem hiteleznek eleget. Bár ez némileg csalóka, ha nem vesszük figyelembe a gazdaság termelési mutatóit – márpedig ezek lefele mozduló tendenciát mutatnak. A Bankszövetség elnöke rámutatott arra, hogy azért sincsenek könnyű helyzetben a bankszektor és a gazdaság egyéb szereplői, mert még nem született megfelelő, tudományos alaposságú tanulmány a helyzet leírására.

Az agresszív hitelezési politika visszaüt

A vállalatok nemcsak Magyarországon, de a világgazdaságot meghatározó Egyesült Államokban, Egyesült Királyságban és Németországban is érzik a hitelezés nehézségeit. A Bankszövetség elnöke szerint a hitelesítők mégsem csak „a banki vezetők bűnös felelőtlensége, bár az is belejátszhat”. Véleményét egy New York Times-cikkből vett idézettel is szemléltette, amely szerint „A Fed kérdőíves felmérése alapján elképesztő méretű hitelszűke bontakozik ki az USA-ban...” – ehhez hozzáfűzte, hogy mindez annak ellenére alakult így, hogy mind a három gazdasági nagyhatalom hatalmas pénzeket döntött a gazdaságába, a bankok megsegítésére. Történelmileg is felismerhető az a tendencia, hogy a gazdasági visszaesési időszakokban a bankok hitelezési kedve erősen csökken. Ez az, amit hitelszűke – angol kifejezéssel: credit crunch [kredit krancs]

– néven emleget a pénzügyi szektor. Ezt a helyzetet Felcsuti egy Keynes-idézzel próbálta leírni: „Nem az a jó bankár, aki előre látja a veszélyt és elhárítja azt. Hanem az, aki ugyanolyan ortodox és hagyományos módon megy tönkre, mint kollégái, hogy hibáit ne kelljen beismernie.” A 2008 őszéig tartó agresszív hitelezési politika vezetett a credit crunchhoz, amit tovább súlyosbított, hogy a nemzetközi piacok bizalmatlanok a bankszektoral szemben.

Hatékony kockázatmenedzselés a helyzet kulcsa?

Felcsuti kiemelte, hogy a banktulajdonosok ebben a helyzetben is igénylik a nyereséget, ami többféle („lejárati transzformáció”, kamat, üzemi, árfolyam, befektetési) kockázatmenedzselési technikával egyes esetekben elérhető. Ezzel együtt a Bankszövetség elnöke leszögezte, hogy természetesen

a bankok fizetőképességével semmi baj sincs – hozzátéve, hogy épp ezért megtévesztőnek tartja a bankmódot csomag elnevezést, mert a pénzügyi helyzeteket nem megmenteni kell, hanem hiteladásra ösztönözni. Ahhoz, hogy ez sikeres legyen és a válság ne mélyüljön tovább, változtatni kell a bankok működését szabályozó nemzetközi előírásokon. Ezzel együtt Felcsuti Péternek az a véleménye, hogy minden piacgazdaságban a válság következményeként a kereskedelmi bankok csökkentik a hitelkihelyezési tevékenységüket, mi pedig eleve tőkehiánnyal kerülünk a válság hatása alá, amelynek felénél se tartunk még, de 2010 harmadik negyedében már Magyarországon is várható némi gazdasági fellendülés. A Magyar Bankszövetség elnöke optimizmusát arra alapozza, hogy Ben Bernanke, az amerikai jegybank szerepét betöltő Fed elnöke szerint már pozitívak a kilátások.

Pókháló a kirakatban

■ A kirakat a vásárlócsalogatás egyik jól bevált eszköze. A kereskedő minden eszközt megragad áru kínálata bemutatása érdekében, a legújabbak, az internet, a média, a saját reklámművészet mellett a kirakat hagyományos szerepe nem tört meg. A kirakat tükrös is, de nem csak a kereskedelem képe az ágazat keretein túlmutat: hű tükrök a gazdaság helyzetének is. Az elmúlt években ez hajszálvastagságnyi pontossággal nyomon követhető volt. A magyar gazdaság teljesítménye 1997-től 2006 végéig évente 4–5 százalékos körüli mértékben nőtt (az előző évhez viszonyítva, a KSH kimutatása alapján). A háztartások fogyasztása az említett időszak első felében a gazdaság teljesítményénél nagyobb, második felében valamivel kisebb ütemben, de végig emelkedett. Ezen belül a kiskereskedelmi fogyasztás is hasonlóképpen változott, azzal a különbséggel, hogy az időszak elején 8–10 százalékos mennyiségi növekedést is mért a KSH, mely végül 4–5 százalékos körüli mértékűre „esett vissza”. A háztartások eladósodása több vásárlást engedett, mint a borítékokban lapuló fizetés.

Vámos György,
az Országos Kereskedelmi Szövetség főtítka

2007 fordulópont volt a háztartások fogyasztásában, az uniós követelmények miatt indított felzárkóztatás, igazítás révén. A kiskereskedelmi fogyasztás 2007-ben

3 százalékkal esett vissza, a gazdaság teljesítményéből ekkor mindössze 1 százalékpont növekedésre futotta. 2008 első három negyedében a magyar gazdaság nem tudott talpra állni, a negyedik negyedév pedig gödörbe taszította: ma még nem tudni pontosan, hol a gödör alja. Az ipari termelés december–február között 20–25 százalékkal esett vissza, amiben döbbenetes a rendkívüli mérték mellett az, hogy hónapról hónapra egyre nagyobb mértékű volt a visszaesés. Jelenleg a kormányzat 5–6 százalékos gazdasági visszaesssel számol 2009-re, azzal, hogy eddig senki sem zárta ki az ennél kedvezőtlebb lehetőségek bekövetkeztét.

A magyar kereskedelmen is decemberben csapott át a gazdasági válság első nagy hulláma, hiszen korábban azért a többség a korábbi hónapokhoz és az előző évhez képest némi javulásban reménykedett az év végi ünnepi időszakban, ezzel szemben az év „legerősebb” hónapjában nem nőtt, hanem 2 százalékkal csökkent az értékesítés az előző év utolsó hónapjához képest. Tegyük hozzá, hogy 2007

decembere is már visszaesést hozott a kereskedők konyhájára, nem véletlen, hogy soha annyi akciós tábla nem díszítette a kirakatokat korábban.

2007-ben és 2008-ban is csökkent a kiskereskedelmi értékesítőhelyek száma. Az élelmiszer-kiskereskedelemben az éles verseny hatására már az ezredfordulót követő években megindult az üzletek lemorzsolódása, az iparcikkek területén azonban csak jóval később, számottevő mértékben először 2007-ben, a fogyasztás visszaesésének időszakában. 2008-ban óvatos becslés alapján 3–4 százaléknyi lehetett a kiskereskedelmi értékesítőhelyek számának csökkenése, ami a 160 ezres hálózatnál 5–6 ezer, elsősorban kisvállalkozó üzletének bezárását jelenti (pontos KSH-adatok erről csak később lesznek).

A válság hatására 2009 elején csökkent az alkalmazottak száma is a kereskedelemben, igaz, csak kisebb mértékben. Ezzel megtört a korábbi évek növekvő, majd állandósult nagyságrendű irányzata (360 ezer főt alkalmaz a kereskedelem).

A jelenlegi ismeretek alapján a kiskereskedelmi fogyasztásban azzal lehet számolni, hogy a gazdasági teljesítménycsökkenéshez hasonlóan visszaesik az értékesítés. A visszaesés mértéke bizonytalan, de nagyságrendjét tekintve a reáljövedelmek mérséklődéséhez, így végső soron a gazdaság teljesítményéhez igazodik.

A költségvetés bejelentett kiadáscsökkentései számottevő mértékben korlátozzák a vásárlóerőt már 2009-ben. Emiatt, valamint a bérszűkítést, a bolti vásárlóerőt csökkentő válsághatások mellett jelentősebb mértékű fogyasztáscsökkenés sem kizárt. A kereskedőknek nincsenek tartalékaik, kénytelenek költségeiket csökkenteni,

például fejlesztések átütemezésével, a munkaerőköltségek csökkentésével, ugyanúgy, mint a gazdaság bármely más területén.

A bérjárulékok részleges csökkentése költségmegtakarítást eredményezhet egyik oldalról a vállalkozások számára. A kereskedelem élömlék-igényes ágazat, így ez önmagában jelentős tényező lehet. Sajnálatos módon azonban a forgalmi, valamint a jövedéki adók emelése egyértelműen a belpiaci versenyképesség romlásához, a lakossági fogyasztás további csökkenéséhez vezethetnek. A kereskedők kénytelenek előbb-utóbb a fogyasztói árat megemelni.

A kereskedelemben a válság következtében azzal kell számolni, hogy az eddigi irányzatokhoz hasonlóan több ezer üzlet fog végleg bezárni. A bezárt boltok kirakatai üresek lesznek, a pókok zavartalanul, szorgosan szövőgethetik hálójukat. Kérdés persze, hogy meddig. A magyar gazdaság nagy kockázatokkal szembesül. Mindenképpen csökkenteni kell a költségvetés kiadásait, ez vitathatatlan. Mértékelt tárgya ugyanakkor, hogy emellett csak átrendezve az adórendszert, összességében nem mérsékelve a jövedelmeket végső soron megtermelő vállalkozásokra nehezedő központi elvonásokat, a vállalkozások adóterhelését, tartva a költségvetési hiány megengedhetetlen növekedésétől (a forgalmiadó-emelés végül is a termék árában lesz benne, tehát versenyképességi tényező) legyenek a válsághatár lépések. Félő, hogy ebben az esetben nem lesz elegendő a vállalkozások ereje a növekedésre váltsághoz. Másik lehetséges irány, hogy a vállalkozásoknál az adóterhelést csökkentve, a versenyképessé

ség javításával nagyobb teret kapjon a növekedés erősítés, nem hagyva figyelmen kívül egyébként a költségvetés átmeneti hiány növekedésének kockázatát.

A kormányzat most olyan szociális kiadások csökkentéséről határozott, melyek hagyományos jóléti oszlopokat döntenek meg, nem is akármilyeneket. Szemérmesen hallgatnak viszont a politikusok a feketegazdaság kérdéséről vagy legalábbis csak óvatosan kerülgetik. Magyarországon ennek méreteit két számjeggyű arányra (15–20 százalékos mértékűre a gazdaság mért teljesítményéhez képest) becsülik, ahol nem fizetnek adókat. A feketegazdaság kialakulásának fő oka a túlzott adóterhelés. A 2007-es felzárkóztatási lépéseket követő 2008 első három negyedévében a túlzott adóterhelési szint volt az egyik legfőbb oka annak, hogy a hazai gazdaság nem tudott növekedésnek indulni. Éppen ezért nem célravezető döntés az általános forgalmi adó emelése. Az adóellenőrzések tapasztalatai szerint is ebben az adónemben a legtöbb az elmarasztalás, nem véletlenül: a 20 százalékos mérték sokakat arra kényszerít, hogy megkerüljék. A kormányzat feltehetően azzal számol, hogy a gazdaság teljesítményének 5–6 százalékos csökkenése ellenére a forgalmiadó-bevételek ne maradjanak el a jelenlegi 2 ezer milliárd forintnyi nagyságrendtől. Sajnos könnyen lehet, hogy miközben megemelik a forgalmiadó-kulcsot, a vásárlóerő egyébként is visszaesik, a kereskedő pedig előbb-utóbb kénytelen árat emelni, így még kevesebb termék fogy majd üzletekben. Az így remélt költségvetési bevétel könnyen elmaradhat, ráadásul a feketegazdaság tovább húzódik. Nem lehetne fordítva?

Felértékelődik a működésfejlesztési tanácsadás

A bankrendszer alapjaiban érinti a mostani gazdasági-pénzügyi válság, így nagyon gyors alkalmazkodás szükséges az érintett szereplők részéről – állapították meg a HyperTeam Kft. által rendezett kerekasztal-beszélgetés résztvevői. A rendezvényen többek között előadást tartott Rolek Ferenc, az MGYOSZ alelnöke. Solti Árpád, a cég ügyvezetője szerint a két számjegyű növekedés elmúltával idén akár két számjegyű csökkenésre is lehet számítani bizonyos szereplőknél. A működésfejlesztési tanácsadók segítségével egyre többen ismerik fel a költségcsökkentési lehetőségeket, a szükséges átszervezésekben rejlő megtakarítási potenciált.

Rolek Ferenc, az MGYOSZ alelnöke

■ Györgyi László független szakértő, a konferencia levezető elnöke szerint az eszmecsere négy fontos megállapítással szolgált: egyrészt a magyarországi bank-szektor jó bázisról indult neki a nehéz időszaknak, másrészt viszont a jelenlegi környezet rendkívül gyors alkalmazkodást követel meg a piaci szereplőktől. A konferencia résztvevői emellett egyetértettek abban is, hogy már történtek pozitív változások a piacon: például a Magyar Bankszövetségen belül már külön foglalkoznak a HR-területet érintő kérdésekkel, illetve erősödik az együttműködés a piaci szereplők között az ügyfelek kezelésében, leginkább szindikált vállalati hitelek nyújtása révén. Végül a résztvevők megállapították: a válság új lehetőségeket is teremt a hitelintézeti szektor számára,

hiszen előtérbe kerülnek olyan megoldások, mint a részmunkaidős foglalkoztatás vagy a hitelfedezeti biztosítás, emellett növekednek a pénzügyi szolgáltatóknál elhelyezett megtakarítások is.

Öcsi Béla, a Bankárképző Zrt. vezérigazgató-helyettese előadásában arra mutatott rá, hogy a hazai bankokat nagyon jó pozícióban érte el a válság, hiszen jövedelmezőségük kiváló, tőkehelyzetük stabil, és az ügyfélkörük is jó összetételű. Lendvai János, a Magyar Cetelem Bank elnök-vezérigazgatója arra kereste a választ, hogy egy adott piaci szeletre koncentrálok, „monokulturális” banknak milyen lehetőségei mutatkoznak a jelenlegi helyzetben. Véleménye szerint egy, a Cetelemhez hasonló helyzetben lévő piaci szereplőnek át kell strukturálnia a kockázatkezelést, rugalmassá kell tenni a termékkínálatot, ám ezzel párhuzamosan fel kell készülni a gyors „visszatérésre” is, ami kivételesen rövid reakcióidőt követel meg a szervezettől. Rolek Ferenc, a Munkaadók és Gyár- iparosok Országos Szövetségének alelnöke pedig arra világított rá, hogy a létszámmenedzsment folyamatos feladatot jelent, így ki kell építeni a működését a szervezetben belül, teret adva olyan megoldásoknak, mint a részmunkaidős vagy a fizetés nélküli szabadság. Emellett – hangsúlyozta az alelnök – a teljesítménymenedzsmentben is új

fókusz szükséges. Mály István, a Budapest Bank nyugalmazott operációs vezetője szerint pedig a költségcsökkentés mindig is örökzöld témának számított a bankok működési területeinél. Ám azok a piaci szereplők, akik csak most kezdik érvényesíteni a költséghatékony-ság elvét a szervezetben belül, sokkal nagyobb sokkhatásnak lehetnek kitéve, mint azok, akiknek ez korábban is a kultúrájuk szerves részét jelentette. Mály István utalt arra: a hitelintézeteknél most folyamatátértékelődés is zajlik, a korábbinál sokkal hangsúlyosabb szerep jut az ügyfélmegtartásnak és a folyamatos oktatásnak.

Solti Árpád, a HyperTeam Kft. ügyvezetője szerint ugyanakkor a jelenlegi helyzetben nagyon fontos a megfelelő módon végrehajtott létszámleépítés, továbbá, hogy hogyan őrizzük meg a kompetenciákat. Sokan a fűnyírólvszerű leépítéseket kezdték meg, amely egyszerűnek bizonyulhat, ám igen káros a szervezet működésére nézve. Manapság a folyamatmenedzsment eszközeivel sokkal eredményesebben lehet megtalálni a fejlesztési potenciálokat a szervezetben. A kompetenciamegtartásban pedig – mutatott rá – kiemelt szerep jut a szociometriának és a hálózatanalitikának, hiszen ezek alkalmazása révén biztosítható, hogy egy szervezetben a ténylegesen szükséges munkaerőt tartsuk meg.

Az ILO a foglalkoztatási válság ellen

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) főigazgatója világméretű munkaügyi megállapodást sürgetett, hogy megelőzzük a hosszú és súlyos foglalkoztatási válságot, amely a munkanélküliség és a szegénység drasztikus növekedéséhez vezethet. A felhívást magas szintű háromoldalú megbeszélés követte az ILO igazgatótanácsában, ahol az IMF főigazgatója, Dominique Strauss-Kahn kijelentette: az IMF és az ILO közötti együttműködés nélkülözhetetlen a világméretű gazdasági válság leküzdéséhez.

■ Az ILO főigazgatója, Juan Somavia szerint gyenge a nemzetközi együttműködés a válság kezeléséhez. „A válság pénzügyi, kereskedelmi, gazdasági, foglalkoztatási és társadalmi gyökerei összefüggenek, így a rá adott politikai válaszoknak is össze kell fűggniük.” Ez a legfontosabb üzenet a jövő heti G20-as londoni csúcstalálkozó előtt. A megbeszélés alapjául az ILO Nemzetközi Munkaügyi Tanulmányok Intézetének legújabb, A pénzügyi és gazdasági válság: a méltányos munka válasza (The Financial and Economic Crisis: A Decent Work Response) kiadványa szolgált. A tanulmány szerint demográfiai előrejelzések azt sugallják, hogy közel 90 millió új állásra lenne szükség 2009–2010-ben ahhoz, hogy felszívják a munkaerőpiacra újonnan belépőket, s elkerüljék a munkaerő-piaci kereslet és kínálat közti hosszú távú szakadékot. A korábbi pénzügyi válságok esetén a munkaerőpiac csak a gazdaság talpra állása után 4–5 évvel állt helyre a tanulmány szerint.

„Mihamarabb koherens és összehangolt munkaorientált stratégiát kell megvalósítanunk, amely a fenntartható vállalatokon alapszik – mondta Somavia. – Ha a gazdaságélénkítő erőfeszítések késnek, akkor a munkaügyi válság hosszú és súlyos lesz, és a foglalkoztatás csak 2011-től kezd majd helyreállni.”

Az ILO tanulmánya 32 ország gazdasági mentőcsomagjait vizsgálta meg, köztük a G20-as csoport minden tagját. Közben az IMF a GDP 2 százalékát kitevő mentő intézkedéseket javasolt, addig ezek a tervek átlagosan csak a GDP 1,7 százalékát érik el. A tanulmány kimutatta, hogy míg a fejlett országok átlagosan a GDP 1,3 százalékát költik válságkezelésre, addig a fejlődő országok csak ennek kevesebb mint a felét. Az ILO-felmérés kimutatta, hogy a gazdaságélénkítő csomagok a pénzügyi szektor megsegítésére és adócsökkentésre koncentrálnak a munkahelyteremtés és társadalombiztosítás helyett. A reálgazdaságot megcélzó élénkítő csomagok ötször kisebbek, mint a pénzügyi szektornak nyújtott segélycsomagok.

„Csak a vizsgált országok fele jelentett be munkaerő-piaci intézkedéseket, s az ezekre biztosított pénzügyi források is korlátozottak” – mondta Raymond Torres, az ILO-intézet igazgatója, hozzátéve, hogy a szociálpolitikai intézkedések átlagosan csak 9,2 százalékát teszik ki a fiskális csomagoknak. A munkaerő-piaci intézkedések pedig csak 1,8 százalékot képviselnek.

A jelentés kimondja, hogy az infrastruktúrát fejlesztő programok nem fejlesztik megfelelően a vállalatok meglévő kapacitásait és a szakképzett munkaerőt – így

az infrastruktúrára költött összegek lehet, hogy inkább magasabb árakat eredményeznek nagyobb termelékenység és több állás helyett. Az adócsökkentés pedig lehet, hogy inkább a megtakarításokat fogja növelni, s nem a keresletet, a termelést vagy az állások számát; továbbá a fiatalok és a sérülékeny csoportok megsegítésére is kevés történt. A munkáltatókkal és szakszervezetekkel való szociális párbeszédet csak ritkán alkalmazzák, és az országok közti koordináció is hiányzik. A szociális partnerek bevonása segítene javítani az intézkedések tervezését és helyreállítani a bizalmat.

„A globális válság globális megoldásokat igényel” – hangsúlyozta az ILO főigazgatója. A koordináció hiánya csökkenti az élénkítő csomagok hatásait, ezért az egyes országok nem akarnak gyorsabban mozdulni, mint kereskedelmi partnereik, a recesszió pedig tovább súlyosbodik. A tanulmány azt is kimutatta, hogy a kereskedelmi protekcionizmus tovább csökkenti a világ keresletet, a bérek csökkenése és a dolgozók jogainak gyengülése pedig nemcsak súlyosbítja a recessziót, hanem méltánytalan is, és tovább mélyíti a szociális válságot.

„Az intézkedések gyakran nem érintik azokat a strukturális egyenlőségeket, amelyek a válság hátterében állnak – mondta Somavia. – A válságra adott

válaszokat nem szabad elaprózni, s csak időlegesen alkalmazni, hogy aztán mihamarabb visszatérjünk a »normális ügymenethez«. A Méltányos Munka Programjának előrehaladása életbevágó a gazdaság talpra állásához, hogy megakadályozzuk a munkaerő-piaci és a társadalmi válságot, továbbá elő-

remozdítsuk a társadalmi kohéziót.” A globális munkaügyi megállapodás létrejötté biztosítaná, hogy az élénkítő csomagok hatásosabban birkózzanak meg a válság mechanizmusaival, így a hitelek befagyásával, a hazai kereslet gyors csökkenésével és a külső piacok recessziójával. Ez a globális megállapodás a válság

okait célozná meg, ezzel alapozva meg egy fenntarthatóbb gazdaságot. Az ILO tagjai kulcsszerepet játszhatnának ezen megállapodás létrehozásában.

A következő Nemzetközi Munkaügyi Konferencia júniusban a globális munkaügyi megállapodás létrehozására fog koncentrálni.

Kelet-közép-európai találkozó Budapesten

**Budapesten tartotta rendszeres félévi főtítkári találkozóját az immáron nyolctagúra bővült „kelet-közép-európai kezdeményezés”. A kelet-közép-európai térség országainak együttműködését támogatandó 2005 szeptemberében az osztrák, szlovák, cseh és szlovén gyáriparos-szövetségekkel közösen az MGYOSZ életre hívott egy a régió fejlesztését célzó kezdeményezést. A horvát gyáriparos-szövetség 2006-ban, míg a román és bolgár szervezet a budapesti találkozó alkalmából 2009-ben csatlakozott a társuláshoz. A kezdeményezés célja, hogy fölvesse a régió valamennyi országát érintő problémákat, valamint arra adandó helyes megközelíté-
seket, megoldásokat találjon.**

■ A pénzügyi és gazdasági krízis tekintetében a budapesti találkozó munkaprogramja elsősorban az ezzel kapcsolatos problémakörre összpontosított. A résztvevők beszámoltak az országuk jelenlegi helyzetéről, tapasztalataikról, a tervezett közép- és hosszú távú állami intézkedésekről, valamint a további teendőkre vonatkozó álláspontjukról, javaslatukról. A kezdeményező szervezetek főtítkárai megvitatták a tervezett közös európai és globális lépéseket is. Hangoztatták a maastrichti feltételek betartásának fontosságát. A szlovák és szlovén kollegák elmondták tapasztalataikat az euró bevezetése óta eltelt időszakról. A cseh és a magyar főtítkári a közös európai pénznem lehetséges időpontjáról

egyeztetett. A résztvevők hangsúlyozták a szociális béke fenntartásának jelentőségét. A találkozó másik központi témája az energia- és klímapolitika volt. A vita világosan megmutatta, hogy a nemzeti szintű energiapolitikák a történelmi lehetőségek, illetve az energiatartalékok tekintetében alakulnak. A résztvevők egyetértettek abban, hogy Európa jövőbeli energiafüggségére a válasz egyértelműen az atomenergia-
ában rejlik. Mindazonáltal, európai szinten még nincs közös álláspont ezen a területen. A főtítkárok hangoztatták a közös európai fellépés szükségességét. Az uniónak törekednie kell a rövid távú technikai megoldások biztosítására, ezáltal is támogatva az európai energiaszolidaritást. A kelet-közép-európai

kezdeményezés közös állásfoglalást készül tenni mindenek érdekében. Az üzleti közösségnek előretekintőnek kell lennie, és mindent el kell követnie tagvállalatai versenyképességének megőrzéséért mind az európai, mind a globális környezetben.

Közép- és hosszú távon ezt a versenyképességet befolyásolja az energiahelyzet, a belső piac működése, a kis- és középvállalatok működési lehetőségei, valamint a globális piaci helyzet. A találkozó napirendjén ezért kiemelt helyen szerepeltek még a belső piac és az EU külkapcsolatainak alakulása.

Paksi Mária, az MGYOSZ nemzetközi igazgatóhelyettese

Visszakapják takarékoskodásuk felét **Koppenhága az első**

Az energiatudatos szemléletmód kialakítására hirdetett akciót Szolnok iskolái számára a helyi hő-, valamint vízszolgáltató céggel együtt a helyi önkormányzat. Az energiamegtakarításból származó pénz felét az intézmények diákönkormányzatai kapják meg.

■ Arra kéri a diákokat, hogy gondolják át energiafelhasználási szokásaikat, és próbáljanak meg tudatos energiafogyasztók lenni – mondta Kállai Mária, a Tisza-parti település alpolgármestere a kezdeményezést beharangozó sajtótájékoztatón. Az Alfa Nova Kft.-vel és a Víz-és Csatornaművek Koncessziós (VCSM) Zrt.-vel közös akciójuk április elsején indult Szolnok valamennyi önkormányzati fenntartású intézményében. Gyakran tapasztalható az iskolákban, ha nagyon meleg van az osztálytermekben, akkor nem a fűtést veszik vissza, hanem kinyitják az ablakokat – mondott egy példát a felesleges energiapazarlásra az alpolgármester. Ha viszont a tanulók és a tanárok egy kicsit jobban odafigyelnek, és a melegben a fűtést zárják el, vagy

ha az üres tantermekben lekapcsolják a villanyt és nem hagyják nyitva indokolatlanul a vízcsapokat, az energiaköltség csökkenthető.

Ezzel az energiatudatos magatartással a kezdeményezők szerint pénz takarítható meg. Amennyiben 2009 végén, az akció zárásakor az iskola energiafogyasztása a korábbi évekhez mérten kevesebb lesz, az önkormányzat költségvetésében megjelenő megtakarítás felét felajánlják az adott intézmény diákönkormányzatának. Továbbá a vízzel legnagyobb arányban takarékoskodó oktatási intézményt a VCSM Zrt. különdíjban részesíti. Az akciónak nem az a célja, hogy a gyerekek a siker érdekében szándékosan ne használják a vizet, hanem az, hogy ne lépjenek túl az optimális fogyasztást.

Környezetszépítő irodai önkéntesek

Az SAP magyar leányvállalatának alkalmazottjai a cég nemzetközi jószolgálati programjának keretében négy helyszínen szépítették a környezetet március utolsó hétvégéjén. Ennek keretében komposztálóedényeket készítettek, szemetet gyűjtöttek és járhatóvá tettek egy turistautat is.

■ Az SAP hetven munkatársa vett részt a szoftvercég jószolgálati akciójában Budapesten és környékén március 28-án. Az önkéntesek különböző egységei a III. kerületi Gázgyári óvodában teraszt festettek és kerti munkákat végeztek, a XI. kerületi Sas-hegyi természetvédelmi területen kerítést javítottak és komposztálóedényeket készítettek, míg Dobogókőnél szemetet gyűjtöttek. A negyedik csapat Pilisborosjenőnél, az Ezüst-Kevély környezetében egy két kilométeres turistaút karbantartási feladatait végezték

el, és járhatóvá tették azt. A belógó ágak eltávolításával láthatóvá váltak a fákon elhelyezett jelzések is. A környezetvédő akciókat a SAPlings, a német SAP informatikai anyacég nemzetközi önkéntes programján belül rendezték meg. Erre a vállalat bármely alkalmazottja és azok rokonai, ismerősei jelentkezhetnek földrajzi helytől függetlenül. A SAPlingset évente kétszer rendezik meg, az európai régióban tavasszal Magyarország kezdte a sort, melyet április 25-én Németország, Csehország és Franciaország követ.

Az idén decemberben megrendezendő ENSZ-klimakonferenciának otthont adó Koppenhága lesz a világ legelső szén-dioxid-semleges fővárosa 2025-re – jelentették be a város illetékesei. Ma a koppenhágai lakosok körülbelül 40 százaléka megy munkába biciklivel.

■ A dán főváros tervei szerint 2015-ig 20 százalékkal fogják csökkenteni a szén-dioxid-kibocsátást, 2025-re pedig a megújuló energiaforrások növekvő használatának köszönhetően teljesen szén-dioxid-semleges területté válnak. „Ez egy nagyra törő vállalkozás, ám azért akarjuk elérni a céljainkat, hogy segítsünk megállítani a globális felmelegedést, méghozzá a szén-dioxid-kibocsátás jelentős csökkentésével” – közölte a környezetvédelemért felelős alpolgármester, Klaus Bondam. Mivel majdnem lehetetlen vállalkozás a teljes szén-dioxid-kibocsátás felszámolása, ezért a város úgy igyekszik csökkenteni a kibocsátását, hogy a kiotói előírásoknak megfelelő beruházásokat támogat, amelyek a szennyezés mértékét hivatottak csökkenteni.

„Tisztában vagyunk vele, hogy ez sokba fog kerülni, ám készek vagyunk állni a költségeket, hiszen ez befektetés a jövőbe – mondta az alpolgármester, aki szerint a városlakók mindannyian támogatják a tervezetet. – „Egyre nagyobb számban választják az olyan környezetbarát megoldásokat, mint a bicikli vagy az autóbusz használata a gépkocsi helyett. Ma a koppenhágai lakosok körülbelül 40 százaléka megy munkába biciklivel, és az ország többi részében élőkhez képest sokkal alacsonyabb az általuk kibocsátott szén-dioxid mértéke.”

Koppenhága szén-dioxid-semleges tervezetében ötven olyan konkrét kezdeményezés szerepel, mint például a város elektromos ellátásának szélenergiával való biztosítása, vagy az elektromos árammal, illetve hidrogénnel hajtott autók bevezetése. A városi tanács idén nyáron hozza meg döntését a tervvel kapcsolatban. A szomszédos Norvégia és Svédország már korábban bejelentették terveiket arra vonatkozóan, hogy egész országuk szén-dioxid-semleges lesz, méghozzá 2030-as, illetve 2050-es határidőkkel.

Zöld IT-kézikönyv

A HP környezetbarát informatikai megoldások kialakítását segítő kézikönyvet adott ki, amely segítségével a vállalatok hatékonyabban tervezhetik meg IT-infrastruktúrájuk energiatakarékos működését.

■ A kiadvány célja, hogy valamennyi vállalati szinten dolgozó munkatársnak ötleteket adjon az IT-rendszerek által okozott környezeti terhelések csökkentésére, amely lépéseket a dolgozók maguk is megvalósíthatják. A könyvet a Freeform Dynamics független kutató-és elemzőcég állította össze.

A HP legfrissebb kutatása szerint tíz európai cégből mindössze egynek van valódi környezetbarát működést célzó stratégiája, ugyanakkor a Freeform felméréséből az is kiderült, hogy a dolgozók lényegesen tudatosabban tesznek a környezeti terhelés csökkentése érdekében, mint munkaadójuk, ezért a vállalatok számíthatnak dolgozóik támogatására és ötleteikre, ha a cég energiafogyasztását célzó intézkedéseket szeretnének bevezetni.

A kézikönyv nehézségi fok és várható eredmény szempontjából rangsorolja a gyakorlati tanácsokat, amelyek segítségével a vállalat munkatársai csökkenthetik az IT-infrastruktúra energiafelhasználását, illetve ezáltal a szén-dioxid-kibocsátást. A lista alján

az egyszerű, néhány másodperc alatt kivitelezhető intézkedések – mint például a készenléti üzemmód bekapcsolása – találhatók, majd a több figyelmet és átgondolást igénylő javaslatok következnek, mint például a nyomtatók számának csökkentése a nyomtatási folyamatok optimalizálásával, a vékonykliensek alkalmazása, videokonferenciák, végül a nagy elköteleződést és jelentős átalakítást igénylő lépések szerepelnek; az adatközpontok működésének optimalizálását ajánlja a kézikönyv.

Néhány cégnél egészen meglepő megoldásokkal találkozhatunk: egy vállalat például az adatközpontban keletkező hővel fűti a szomszédos úszómedence vizét. A könyv az informatika széles körű alkalmazási lehetőségeire említ egy másik példát is: 2007-ben ausztrál hallgatók egy olyan intelligens földművelési rendszert fejlesztettek ki, amely mérte a talaj nedvességtartalmát, a vízigényt, a szélsébséget, a lehullott csapadék mennyiségét, így a gabona az optimális növekedéséhez szükséges mennyiségű vízhez jutott.

Munkahelyi életmódváltó

Közösen – könnyebben címmel munkahelyi életmódváltó csapatversenyt indított az Egészségesebb Munkahelyekért Egyesület és az Országos Egészségfejlesztési Intézet. A fél éven át tartó vetélkedőre március 16-ig jelentkezhettek az érdeklődők. Az előző két program alatt a versenyzők 2072 kilogrammtól szabadultak meg.

■ Már harmadik éve rendez meg az Egészségesebb Munkahelyekért Egyesület (EMEGY) és az Országos Egészségfejlesztési Intézet a munkahelyi életmódváltó versenyt. Ehhez idén az önkormányzati tárca sport-szakállamtitkársága is csatlakozott.

A munkahelyek minimum 5 és maximum 10 fős, mindkét nem képviselőiből álló, egy vagy több csapattal nevezhettek. A mérlegelés fittségi indexének számítása (a nyitó és végső mérlegelés alkalmával is) a 2 kilométeres finn gyaloglóteszttel, valamint a testtömegindex méréseivel történik.

Az előző két program alatt versenyzők 2072 kilogrammtól szabadultak meg, egy átlagosan 2 kilót fogyasztott bőségből összesen 4929 résztvevők, egyénenként 5 centimétert. A versenyzők csípőbősége 4532 centimétert csökkent, átlagosan 5-öt. Az idei verseny újdonsága, hogy a résztvevők hetente egyszer ingyenes sportolási lehetőséghez jutnak.

A verseny célja, hogy a munkahelyi csapatok a fél éves verseny alatt megtapasztalják: rendszeres testedzéssel, okosan választott kalóriákkal mennyivel jobb közérzetet nyerhetnek. A személyes előnyök mellett a munkahelyek számára is nyereséget jelent a jobban teljesítő csapat, a kevesebb hiányzás, a kedvezőbb légkör és az erősödő munkatársi kapcsolatok.

A CSR-híreket összeállította Paksi Mária, az MGYOSZ nemzetközi igazgatóhelyettese

2009-ben is CSR Hungary Díj – több mint hírverés

A CSR Hungary Konferencia* és Díj fővédnöke: Sólyom László köztársasági elnök

2008-ban adtuk át első alkalommal a CSR Hungary Díjat (Díjazottak: CSR-menedzsment, nagyvállalatok: Ericsson Magyarország; kkv-k: Nexon Kft., közös felelősség: Béres Egészség Hungarikum; különdíj: Székesfehérvári Polgármesteri Hivatal), azzal a szándékkal, hogy pozitív példákkal ösztönözzünk a társadalmi problémák megoldására, a fenntartható működésre. Külön figyelmet fordítottunk a kkv-kra és a közigazgatási intézményekre is.

Vajon az eltelt egy év alatt mi mennyit változtunk, mennyit változott körülöttünk a világ, az ország?

Ma a CSR-nek az adott gazdasági, társadalmi viszonyok közepette létfontosságú funkciója van:

- megtanulhatjuk, gyakorolhatjuk, a demokrácia magatartásformáit;
- értékeket adhatunk annak a közösségnek (cég, falu, város, ország), ahol mindennapjainkat éljük, s ezáltal saját egyéni életminőségünket is javítjuk;
- megoldásokat kínál a társadalmi problémákra, s ezáltal összhangra, harmóniára törekszünk;
- jövőképet ad.

Idén negyedik alkalommal (2009. október 15., Thonett Palota) várja a vendégeit és a média képviselőit is a CSR Hungary, melyen újra sor kerül a CSR Hungary Díj ünnepélyes átadására.

A presztízsértékű díjra (vállalati felelősségvállalás) négy kategóriában lehet ismét pályázni:

- CSR-menedzsment nagyvállalatok részére
- CSR-menedzsment kis- és középvállalatok számára
- Közös felelősség – stakeholder megoldások
- CSR Junior (új!)

A díj célja:

- Széles körű publicitást adni a kiemelkedő egyéni és céges CR/Corporate Responsibility/társadalmi felelősségvállalás teljesítménynek, amely növeli a cég reputációját és ezáltal üzleti értékét is nemcsak hazai, hanem nemzetközi szinten is.
- Példát mutatni nemcsak a mostani, hanem a leendő gazdasági döntéshozók felé is.
- A díjjal idővel olyan érték- és normarendszert teremteni Magyarországon, mely a kultúránk részévé válhat.

A (térítésmentes) pályázatokat bíráló bizottság összetételét tekintve arra törekedtünk, hogy a gyakorlati üzleti életben, menedzsmentrendszerben is jártas tekintélyes szakemberek több területről, több szempontból tudják megközelíteni a társadalmi felelősségvállalást.

A CSR Hungary Konferencia és Díj alapítója: Takács Júlia, az Atlantis Press ügyvezetője, CSR-tanácsadó

A bírálóbizottságról:

Takács János, a bírálóbizottság elnöke, az MGYOSZ alelnöke, az Electrolux Lehel Hűtőgépgyár Kft. vezérigazgatója és az Electrolux Közép-kelet-európai Holding vezetője

A bírálóbizottság tagjai:

Dr. Angyal Ádám, a Budapesti Corvinus Egyetem Gazdálkodástudományi Kar Vezetéstudományi Intézet egyetemi tanára

Böszörményi Nagy Gergely, a Nézőpont Intézet vezető elemzője

Dr. Gonda György, a Nemzetközi Üzleti Főiskola (IBS) Menedzsment Tanszékének vezetője, főiskolai tanár

Dr. Marschall Miklós, a Transparency International európai és közép-ázsiai régióigazgatója

Dr. Pakucs János, a Magyar Innovációs Szövetség tiszteletbeli elnöke

Pallaghy Orsolya, vállalatirányítási és fenntartható fejlődés szakértő

Dr. Parragh László, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara elnöke

Szabó Tamás, az SKF Magyarország Zrt. vezérigazgatója

Dr. Szegvári Péter területfejlesztési szakértő és címzetes egyetemi docens

Várjuk az Ön pályázati anyagát is 2009. július 31-ig!

Még több információ és regisztráció itt: palyazat@csrhungary.eu, tel./fax: 061/352-0957, www.csrhungary.eu

*A 2006-ban elindított CSR Hungary évi konferenciasorozat szakmai színvonala, sajtóvisszhangja pozitív folyamatokat generált. Ma már a konferencia az év legnagyobb C(S)R-fóruma, ahol cégvezető, kommunikációs vezető, kutató, hallgató cserélheti ki tapasztalatait. Honlap: www.csrhungary.eu
Szakmai partner: CSR Matrix Consulting, www.csrmatrix.hu

Hogy halad a Pólus Program?

A Pólus az Új Magyarország Fejlesztési Terv egyik legjelentősebb programja. Magyarország legfejlettebb településeinek fejlesztésével a területileg kiegyensúlyozott gazdasági fejlődés feltételeit teremti meg. Esélyt ad a kijelölt városok gazdasági szerepének további erősítésére, nemzetközi vonzerejük növelésére, középpontba állítva a hazai szellemi tőke, helyi tudásbázisok, kutatás-fejlesztés, kis- és középvállalkozások, valamint klaszterek fejlesztését. Budapest, Pécs, Szeged, Debrecen, Miskolc, Győr, valamint Székesfehérvár és Veszprém mint társzólások tartoznak a programba.

■ A Pólus Program a fejlesztéseket két terület köré csoportosítja. A horizontális gazdaságfejlesztés a városok tudományos, oktatási és üzleti infrastruktúrájának, míg a vállalkozásfejlesztés a kkv-központú, exportorientált, innovatív vállalkozások klaszterének fejlesztését célozza. A program a megvalósítás szakaszába lépett, s már megjelentek első eredményei.

A program lehetőségeit kihasználva a pólusvárosok felsőoktatási intézményei több mint 50 milliárd forint támogatást kaphatnak infrastruktúrájuk fejlesztésére, a természettudományos képzés feltételeinek javítására vagy megteremtésére, informatikai rendszerük modernizálására. Közel 15 milliárd forint fordíthatnak kutatás-fejlesztési projektekre, a tudáshasznosítást segítő feltételek megteremtésére. A támogatásokkal mindegyik városban javulnak az oktatás és a tudományos kutatás infrastrukturális és személyi feltételei.

Két város kezdte meg az üzleti környezet fejlesztését szolgáló innovációs és technológia park kialakítását. A magas szintű kutatási infrastruktúrával felszerelt parkok az innovatív, K+F tevékenységet vég-

ző vállalkozások számára nyújtanak helyet és szolgáltatásokat. Az innovációs és technológiai park a magas tudástartalmú tevékenységek gyűjtőhelyévé válhat, mely egyaránt szolgálja a település, a vállalkozások, illetve a helyi tudományos, kutatási intézmények érdekeit. A koncentráció révén hatása a vállalkozások és a kutatási szférán kívül kiterjed a munkaerőpiacra, oktatási és képzési rendszerre.

Jelentős előrelépés történt a program vállalkozásfejlesztési céljainak elérése terén is. Az eddigi részeredmények igen biztatóak. Az elmúlt év közepére kidolgozott akkreditációs szempontrendszer alapján a mai napig 15 klaszter nyerte el az akkreditált klaszter címet. A nyertes együttműködések többéves, bizonyítottan eredményes K+F tevékenységet tudnak maguk mögött, gazdálkodásuk stabil, megbízható, s új innovatív projektjeik, fejlesztési terveik vannak. Az akkreditált klaszterek mint a legfejlettebb együttműködések az orvostudomány és biotechnológia (6), informatika (4), csomagolótechnika (2), műszergyártás (1) és környezetipar, energetika (2) területén tevékenykednek.

A klaszteresedés folyamatának biztosítására az akkreditált klaszterek mellett az induló és fejlődő klaszterek támogatását is felvállalja a program. Elkészültek és megnyíltak azok a támogatási konstrukciók, amelyek valamennyi fejlődési fázisban lévő együttműködés számára biztosítják a célt, az adottságokhoz illeszkedő támogatást. Induló klaszterek a megalakulással, szerveződéssel kapcsolatos ún. klasztermenedzsment-tevékenységhez, míg a fejlődők emellett már közös beruházásokhoz is kaphnak támogatást.

Akkreditált klaszterek a kutatás-fejlesztési projektek, illetve közös kutatási infrastruktúra kialakítására, eszközbeszerzésre pályázhatnak.

2009–2010-ben klasztertámogatásra 43 milliárd forint fordítható a Gazdaságfejlesztési Operatív Program keretéből, és 11 milliárd forint a Regionális Operatív Programból. A program sikerei mellett van néhány hátráltató tényező, amelyek leküzdésében a program végrehajtását koordináló Pólus Programiroda és regionálisan tevékenykedő hálózatfejlesztési munkatársai vállalnak nagy szerepet. Kiemelkedően fontos a szervezőgázó feladatok összehangolása és a szervezetek közötti kölcsönös kommunikáció, információátadás és -áramlás kialakítása; a támogatási rendszer összehangolt, a Pólus Program céljaihoz illeszkedő működésének biztosítása, melynek hibái lassítják a végrehajtást; a vállalkozók együttműködési hajlandóságának ösztönzése, a természetes bizalmatlanság gátjának leépítése szintén nem kevés erőfeszítést igényel.

A következő két év legfontosabb feladata az induló vagy már megkezdett beruházások nyomon követése, a sikeres, jó projektek megvalósítása, a program akadályozó tényezőinek folyamatos elhárítása, a program nemzetközi ismertségének javítása, a klaszterek külföldi kapcsolatrendszerének bővítése.

A klaszterek regionális megoszlását

/a benyújtott pályázatok alapján/ az alábbi táblázat foglalja össze:

Régió	Induló klaszterek száma	Fejlődő klaszterek száma	Akkreditált klaszterek
Észak-Magyarország	32	3	1
Közép-Dunántúl	11	2	3
Közép-Magyarország	24	3	4
Dél-Dunántúl	7	5	1
Észak-Alföld	16	4	1
Nyugat-Dunántúl	21	2	0
Dél-Alföld	24	5	5
Összesen	135	24	15

Klaszter Európa Klub

Hagyományteremtő rendezvény megtartására került sor Budapesten a Hotel Intercontinentalban. A Magyar Klaszterek és Hálózatok Szövetsége (MKHSZ) és a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGYOSZ) támogatásával életre hívott Klaszter Európa Klub európai uniós szakmai napot tartott.

Szentpéteri István, az MKHSZ elnöke

■ A rendezvénysorozat célja, hogy a magyarországi klaszterek magyar és európai uniós szakemberek előadásainak köszönhetően tájékozódjanak az EU klaszterpolitikájáról, a rájuk vonatkozó uniós pályázati lehetőségekről, valamint a rendezvénysorozat keretében megismerkedhessenek az Európai Bizottság klaszterfejlesztés témában létrehozott bizottságainak tevékenységével. Neves magyar és külföldi szakemberek tartottak előadást, amit a több mint 40 magyarországi klaszter vezetői, menedzserei nagy érdeklődéssel hallgattak és kapcsolódtak be a később kötetlenné vált eszmecserebe.

A vendégeket Szentpéteri István, az MKHSZ elnöke rövid, gondolatébresztő előadással köszöntötte. Felhívta

a figyelmet arra, hogy a napjainkban zajló gazdasági válságra nemcsak a magyar gazdaságnak vagy az Európai Uniónak, hanem a már meglévő, működő klasztereknek is megfelelő megoldást kell adniuk. Hangsúlyozta, hogy a gazdasági válságot véleménye szerint a klaszterek mint gazdasági formációk nagyobb mértékben tudják túlélni, mivel alkalmasak arra, hogy magas innovációs képességükkel és a problémák megoldására új utak keresésével sikeresen alakuljanak át, a válság után megújuló, erős új gazdaság építői lehetnek. Buzás Norbert, az European Cluster Policy Group magyar tagja tájékoztatta a résztvevőket a nemrég megalakult uniós szervezet tevékenységéről, és felajánlta azt a lehetőséget, hogy a magyarországi klaszterek is összefo-

gott, jól artikulált véleménnyel hozzájárulhatnak az európai klaszterpolitika kialakításához. Megígérte, hogy a magyar javaslatokat a bizottságnak eljuttatja. Polgárné Majer Ildikó, a ValDeal Innovációs Zrt. elnök-vezérigazgatója saját cégcsoportját mutatta be mint legjobb megoldást, hogyan lehet egy kisvállalkozásból egy unióban is elfogadott és transzatlanti kihatású vállalatcsoportot létrehozni, felépíteni. Hangsúlyozta, hogy az innováció az a tevékenység, ami nélkül semmilyen vállalat, klaszter vagy más gazdasági formáció nem tud helytállni a nemzetközi szinten.

Az Európa InterCluster igazgatója, a magyar származású Széchenyi Nicholas, aki egyébként a Magyar Klaszterek és Hálózatok Szövetsége társelnöke is, a klaszterek életének új szakaszával foglalkozott, az Európai Unió által is támogatott interklaszterek, megaklaszterek alakulásának szakmai lehetőségeit, formáit mutatta be. Az előadást a résztvevők nagy érdeklődése kísérte, és az Európa InterCluster nevében ígéretet tett arra, hogy a Magyar Klaszterek és Hálózatok Szövetségével karöltve magyarországi tréningek megszervezésével – amelyeken neves európai uniós klaszterszakértők foglalkoznak – segíteni fogja a magyar klaszterek fejlődését, nemzetközi piacra való kijutását.

Fókuszban: a 2009-es európai parlamenti választások

Az Európai Parlament az unió állampolgárainak közvetlenül választott testülete. Eredetileg közgyűlésként jött létre, s alapvetően csak konzultatív, valamint korlátozott ellenőrző funkciókkal rendelkezett. Az Európai Parlament elnevezését 1962 óta használó testület szerepe napjainkra fokozatosan kibővült és megerősödött. Ennek első kiemelkedő állomása 1979 volt, amikor bevezették a képviselők közvetlen választását, melynek következtében az EP rendelkezik az Európai Unió intézményei közül a legteljesebb demokratikus legitimitással. A tagállami érdekeket megjelenítő Tanács és a közösségi érdekeket megtestesítő Bizottság mellett az Európai Parlament az állampolgárok érdekeinek közösségi szintű képviselőjét látja el az uniós döntéshozatalban.

A választások menete

A képviselők politikai hovatartozásuk szerint ülnek az Európai Parlamentben, munkájukat frakciókban egyeztetett álláspontok alapján végzik. Ez ma már sokkal inkább befolyásolja a képviselők munkáját, mint a nemzeti hovatartozás. Az EP-választások igen hasonlóan a nemzeti parlamenti választásokhoz, és gyakran ugyanazok a pártok versengenek egymással. Bár már többen kezdeményezték, hogy az EP-választásokat egységes szabályok alapján, összeurópai szinten tartásuk meg, ezek a kísérletek egyelőre nem jártak sikerrel.

Magyarországon az EP-képviselőket az Európai Parlament tagjainak választásáról szóló 2003. évi CXIII. törvény alapján választják, amely több pontban különbözik az Országgyűlés tagjainak megválasztásától. A törvény szerint a Magyar Köztársaság területe egy választókerületet alkot. A választók arányos választási rendszerben, listás szavazáson adhatják le voksukat. A pártlistákra leadott szavazatok alapján állapítják meg, hogy egy-egy listá-

ról hány képviselő jut tovább. A listán a pártok előre meg kell határozzák a jelöltek sorrendjét, a jelöltek ez alapján jutnak mandátumhoz.

A törvény alapján két vagy több párt közös listát is állíthat, listaállításhoz legalább 20 000 ember aláírásával hitelesített ajánlás szükséges. Hasonlóan egy választókerületként szavaznak a képviselőkről tizenkilenc másik tagállamban is. Területi választókerületeket pedig csak hat ország alkalmaz. Németországban a pártok állíthatnak országos és helyi listát is, de a mandátumokat országosan osztják szét.

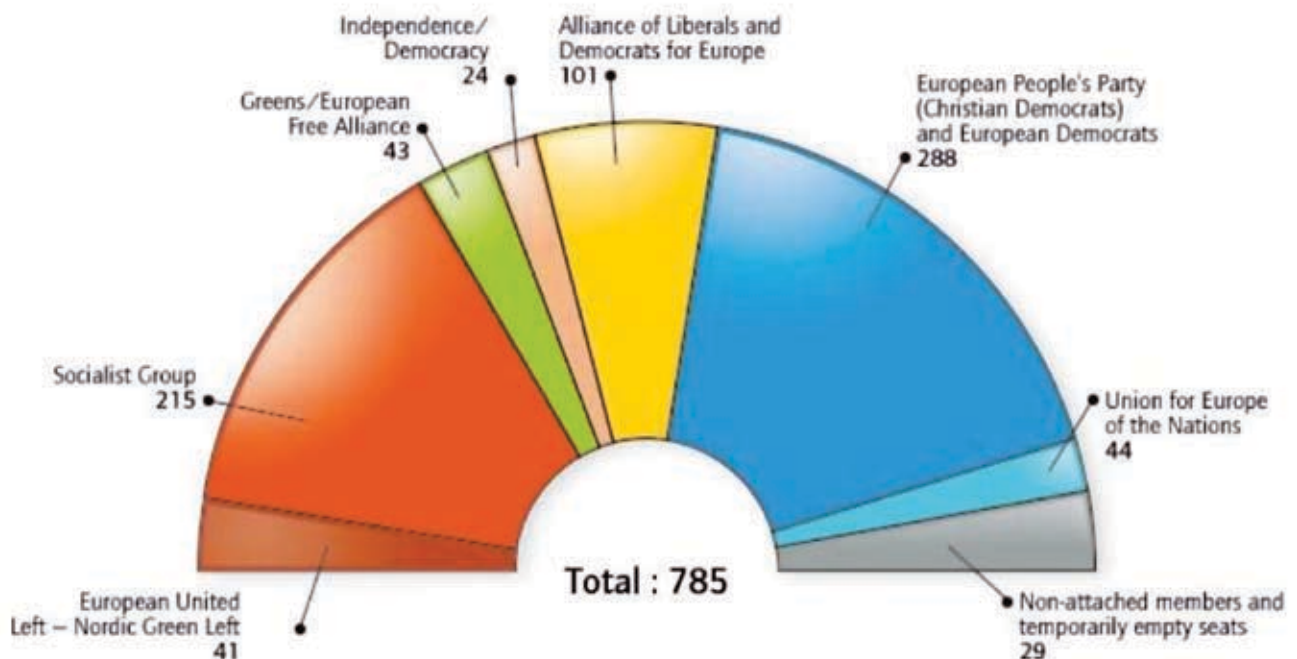
Változó számú mandátumok

Az Európai Parlamentben ülő képviselők jelenleg a nizzai szerződés szabályai alapján ülnek. Az Európai Unió folyamatos bővülése azonban több érdekes helyzetet is eredményezett. Bár a nizzai szerződés 732 képviselőben maximálja a képviselők számát, jelenleg 785-en foglalnak helyet az EP székein. (A nizzai szerződés 27 tagállamra állapított meg 732 helyet, de a 2004-es európai választásokon

még csak 25 tagállama volt az EU-nak. A szerződés értelmében a 732 helyet a 25 tagállam között kellett szétszórni, vagyis Románia és Bulgária helyeit a többi tagállam között arányosan felosztották.) A 2007-es csatlakozással azonban ennek megfelelően a két új tagállamot kompenzálni kellett, így a 2009-es választásokig a román és a bolgár képviselőkkel ideiglenesen 785-re emelkedett a képviselők száma.

2009-ben először választ képviselőket a 27 tagállam, egyszerre. A nizzai szerződés alapján maradna a 732 képviselő, de a 2004-ben csatlakozott tízek csatlakozási szerződése elismerte, hogy a nizzai szerződés tévesen két-két mandátummal kevesebbet állapított meg Csehországnak és Magyarországnak, így ezzel a négy mandátummal bővítve 2009-ben 736 képviselőt választunk.

Ha a lisszaboni szerződés életbe lépett volna, a helyzet véglegesen 750+1 (elnök) főben határozta volna meg a képviselők számát, a tagállamok számától függetlenül. A szerződést azonban nem sikerült minden tagállamban az EP-választások előtt ratifikálni.

Parlamenti helyek jelenleg, a nizzai szerződés, illetve a lisszaboni szerződés alapján 2009-től:

Tagállam	2007	2009, Nizza	2009, Lisszabon	Tagállam	2007	2009, Nizza	2009, Lisszabon
Németország	99	99	96	Ausztria	18	17	19
Franciaország	78	72	74	Bulgária	18	17	18
Olaszország	78	72	73	Finnország	14	13	13
Egyesült Királyság	78	72	73	Dánia	14	13	13
Spanyolország	54	50	54	Szlovákia	14	13	13
Lengyelország	54	50	51	Írország	13	12	12
Románia	35	33	33	Litvánia	13	12	12
Hollandia	27	25	26	Lettország	9	8	9
Belgium	24	22	22	Szlovénia	7	7	8
Csehország	24	22	22	Ciprus	6	6	6
Görögország	24	22	22	Észtország	6	6	6
Magyarország	24	22	22	Luxemburg	6	6	6
Portugália	24	22	22	Málta	5	5	6
Svédország	19	18	20				

(Forrás: Euractiv.hu)

Európai szintű szociális párbeszéd a vegyiparban

Az elmúlt évek gyakorlatát követve ez év március 31-én és április 1-jén került sor a Vegyipari Ágazati Párbeszéd Bizottság brüsszeli szakmai látogatására. A tanulmányút programját a Társadalmi Párbeszéd Központ megbízásából az MGYOSZ Brüsszeli Irodája szervezte és bonyolította le.

■ A háromnapos program résztvevőinek lehetőségük nyílt arra, hogy közelebbről is megismerjék az európai szintű ágazati párbeszéd bizottságok működésének gyakorlatát és a vegyipari szektorra vonatkozó szociális párbeszédet.

Hosszú fejlődési utat bejárva az európai szociális párbeszéd ma már erős jogi alapokon nyugszik, az EU-szerződés 138. és 139. cikkében foglaltak szerint az Európai Bizottság alapszerződésben rögzített kötelezettségévé vált a szociális párbeszéd elősegítése és támogatása. Továbbá a szerződés kimondja, a szociális partnerek közötti párbeszéd eredményezhet szerződéses jogviszonyt, megállapodásokat. Az európai szociális párbeszéd fejlődésében három fő lépéscsúfokot különböztethetünk meg.

Az 1985–1991 közötti időszakban a Bizottság külön-külön folytatott kétoldalú tárgyalásokat a szakszervezetekkel és a munkaadók szövetségével. Csak 1991-től kezdődően indult meg a folyamatos és közvetlen kapcsolattartás a három oldal között. A harmadik fázis 2002-től datálható, amikor is a szociális partnerek és az Európai Unió megteremtette a partnerek közötti autonóm párbeszéd kereteit. E részeként hozták létre a társadalmi párbeszéd bizottságokat, ahol a munkaadói és a munkavállalói oldal

tanácskozik. Az intézményesített forma eredményeként az európai szociális partnerek ma már átláthatóan és ellenőrizhetően befolyásolhatják a közösségi politikaformálást és a prioritási területek kijelölésének folyamatát. 1986 és 2006 között több mint 60 közös kezdeményezés, nyilatkozat, ajánlás, megállapodás, közös jelentés született az európai szintű szociális párbeszéd eredményeként. Ez idáig három, a szociális partnerek között létrejött megállapodás emelkedett irányelvi szintre: a szülői szabadságról (1995),

a rész munkaidőről (1997) és a határozott időtartamú szerződésekről (1999) szóló direktíva. Az új fórumrendszer alapjainak magyar gyakorlatba való átültetése 2004-től indult meg, az európai példát követve összesen 23 ágazati párbeszéd bizottság alakult. 2004-ben az uniós szinten létező ágazati párbeszéd struktúrájának hazai leképezése eredményeként jött létre a Vegyipari Szociális Párbeszéd Bizottság is, melyben a munkaadók részéről a MAVESZ, a munkavállalói részéről pedig a VDSZ vesz részt.

AZ MGYOSZ BRÜSSZELI IRODA ELÉRHETŐSÉGE

La Valette Business Centre • 289, Avenue d'Auderghem, B-1040 Brussels
Tel./fax: +32 (0) 2 648 09 38 • E-mail: info@mgyosz.be

■ Az Európai Munkaadók Szövetsége nagy jelentőséget tulajdonít a 2009. május 7-én kezdődő Foglalkoztatási Csúcshoz. A találkozó eredményessége attól függ, hogy sikerül-e közös meg egyezésre jutni a válság gazdasági és társadalmi hatásaira adott válaszokat illetően. A Businesseurope 12 konkrét javaslatot dolgozott ki a válságból való kilépés érdekében, egyúttal felkéri az Európai Tanácsot és az Európai Bizottságot, hogy a csúcsot követő konklúziók megfogalmazásakor vegyék figyelembe azokat.

Foglalkoztatást javító intézkedések

Az Európai Bizottság 5,5 millió munkahely megszűnését prognosztizálja 2009-ben. Azonban 3,5 millió munkahely megmenthető lenne az alábbi intézkedések egyidejű alkalmazásával:

1. A Doha-forduló kereskedelmi tárgyalásának sikeres lezárása több mint 120 ezer új munkahelyet teremtene az Európai Unióban.
2. A telekommunikációs jogszabályok felülvizsgálata és a szélessávú internet támogatása 2 millió munkahely megnyitását tenné lehetővé 2015-re.
3. A szolgáltatási direktíva teljes körű és időszzerű végrehajtása 600 ezer új munkahelyet biztosítana.
4. Az állami intézmények 30 napon belüli számlakiegyenlítési kötelezettsége révén további, a késedelmes kifizetések miatt veszélybe kerülő 450 ezer munkahely megőrzése válna lehetővé.

Növekedést javító intézkedések

Az Európai Bizottság számítása szerint 2009-ben 4 százalékos GDP-visszaesésre számíthatunk az EU-ban. A csökkenés nagymértékben ellensúlyozható a következő intézkedések révén:

5. A kölcsönös elismerésre vonatkozó szabályok kiterjesztése a belső piac azon szegmenseiben, ahol még nem történt meg a teljes harmonizáció, a GDP 1,8 százalékos növekedéséhez járulna hozzá.
6. A „jogi protekcionizmus” elleni harc 3 százalékos egy

főre jutó GDP-növekedést eredményezne.

7. A K+F-re fordított kiadások az EU GDP-jének 3 százaléka való növelésével az EU GDP-jének 5 százalékos növekedése érhető el.

Pénzügyi intézkedések

A vállalkozások jelenleg létüket veszélyeztető pénzügyi kihívással néznek szembe, és arra kényszerülnek, hogy a túlélésük számára fontos beruházási és kereskedelmi terjeszkedési terveiket elhalasszák.

Több mint 80 milliárdos gazdaságélénkítő forrás szabadulna fel az alábbi intézkedések együttes végrehajtása révén:

8. Az EIB általi kereskedelmi hiteltámogatási rendszer és a nemzeti hatóságok együttesen a finanszírozási nehézségek okozta exportvesztést körülbelül 45 milliárddal tudnák mérsékelni az Európai Unióban.
9. Egy többéves részlettörlesztési rendszer kialakítása a REACH-díjak befizetésére vonatkozóan körülbelül 200 millió euró megtakarítást jelentené a gyártók és a kémiai vegyszerek felhasználói számára a bevezetést követő első években.
10. Az 1., 2., 3., 4., 6., 7. és 11. számú vállalati jogot érintő direktívákban foglalt publikálási, fordítási és közzétételre vonatkozó követelmények egyszerűsítése évi 1 milliárd euró megtakarítást tenné lehetővé, valamint a mikrovállalkozások bizonyos, a vállalati jogot érintő 4. és 7. számú direktívákban előírt könyvelési kötelezettségei alól való felmentés további 6,3 milliárd euró szabadítana fel évente.
11. Az elektronikus számlázásra vonatkozó speciális előírások azonnali eltörlése (ahelyett, hogy a tervezett papíralapú és elektronikus számlázás közötti különbségtétel 2013-as megszüntetésére várnánk) 30 milliárd euró megtakarítást jelentene.
12. Az európai szabadalmi bírósági rendszerre vonatkozó végleges megállapodás 148–289 millió közötti euró megspórolását tenné lehetővé a vállalatok számára.

CIP Eco-innovation 2009

Megjelentek az Európai Bizottság ökoinnovációs programjának 2009-es pályázati kiírásai

■ 2009. április 20-án jelentek meg a Versenyképesség és Innovációs Keretprogram (CIP) ökoinnovációt támogató második pályázati kiírásai. A pályázati időszak 2009. április 20. és 2009. szeptember 10. között zajlik. A program célja az, hogy a környezetvédelmi értékeket szem előtt tartva az üzlet és az innováció összekapcsolásával az innovációs kapacitás és a fenntartható növekedés előmozdításához járuljon hozzá.

A CIP Eco-innovation 2009 programról 2009. április 20-án tartott információs napot Brüsszelben az Európai Bizottság Környezetvédelmi Főigazgatósága együttműködésben a Versenyképességi és Innovációs Végrehajtó Hatósággal (EACI).

A tavalyi évhez hasonlóan 4 prioritási területet jelöltek ki:

- újrahaznosítás (hatékonyabb szétválogatási eljárások, innovatív újrahaznosítható termékek);
- fenntartható épületek (fenntartható építőanyagok és technikák bevezetése);
- élelmiszer- és italgéártás (tisztább gyártási és csomagolási eljárások kialakítása, hulladék csökkentése, hatékonyabb vízfelhasználás);
- környezettudatos termelés és fogyasztás (ökoinnovatív technikák bevezetése a gyártási folyamat során, a szállítmányozásban és a teljes ellátási láncban).

A kiírás szerint minden természetes személy pályázhat, de a program különösen az európai gazdaság és munkahelyteremtés egyik legfontosabb mozgatórugójaként megjelölt kis- és középvállalkozásokat célozza meg, és őket részesíti előnyben. Nemzetközi klaszterek és magas európai hozzáadott értéket képviselő nemzetközi projektek pályázati anyagait különös pri-

oritással kezelik. Az alábbi támogatásra jogosult országok valamelyikében székhellyel rendelkező jogi személy pályázhat:

- 27 EU-tagország és Izland, Liechtenstein és Norvégia;
- Horvátország, Macedónia, Montenegró, Izrael, Törökország, Szerbia és más nem EU-tagországok, amelyekkel a pályázat beadási határidejéig az EU kétoldalú szerződést köt.

A program szervezői kiemelték, hogy kimondottan kutatási célokra nem támogat a program. A cél az innovatív technológiák, termékek és szolgáltatások belső piacra történő bevezetésének támogatása, a kutatás-fejlesztés és az üzleti világ közötti szakadék áthidalása, valamint az ökoinnovatív termékek és szolgáltatások sikerét hátráltató piaci akadályok leküzdése.

A pályázatokat kizárólag online, elektronikus úton lehet benyújtani az EPSS (Electronic Proposal Submission System) rendszeren keresztül. Az elbírálásokat követően az első projektek 2009 márciusában indulhatnak el. A projektek végrehajtásának időtartama maximum 3 év, az elszámolható költségek 50 százaléka vissza nem térítendő támogatás.

Hasznos linkek, elérhetőségek:

Az Európai Bizottság Eco-Innovation Programme honlapja:
http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/index_en.htm

Közvetlen e-mail cím maximum két oldalban tárgyalt kérdésekre: eaci-eco-innovation-enquiries@ec.europa.eu

Az első pályázati kiírás nyertes pályázatainak rövid bemutatását tartalmazó broszúra letölthető a következő linkről:
http://ec.europa.eu/environment/eco-innovation/publi_en.htm

Kutatás az időről

■ Az idő sokféle definícióval rendelkező, mégis nehezen megfogható dimenzióját vizsgálja az az országos kutatás, amelyet a győri Széchenyi István Egyetem kutatói folytatnak, és amelynek célja, hogy kiderítse, milyennek látják a cégek az idő szerepét saját életükben, milyen értéket tulajdonítanak neki, és hogyan érvényesítik ehhez kapcsolódó érdekeiket külső kapcsolataikban. Mindezt a logisztika szemüvegén keresztül vizsgálják, ahol főszerepet kapnak azok a szempontok, amelyek a kiszolgáláshoz kapcsolhatók, annak is a minőségi oldalához, ahol növekszenek a vevői elvárások a gyors, pontos és megbízható kiszolgálás iránt. Legalábbis ez a kutatás alaphipotézise, ugyanis a cégek életében minden percnyi késedelem, főleg a várakozás költségekben mérhető, minél értékesebb a várakozó erőforrás (ami nincs kihasználva), annál magasabb

költségekben. Ez viszont csak az egyik ok, ami a cégeket a pontosabb időkihasználásra ösztönzi. A másik ok kívülről jön, és nem a belső hatékonysághoz, hanem a vevői igényeknek való jobb megfeleléshez köthető. Növekszik ugyanis a számuk az „időre érzékeny” vásárlóknak, azoknak, akik gyorsan és lehetőleg bármely időpontban hozzá kívánnak jutni mindenhez, és ezért még fizetni is hajlandóak. Ennek igen egyszerű a magyarázata. Az idő bizonyos esetekben értékesebb erőforrás még a pénznél is, különösen, ha szűkében vagyunk. Így aztán gyakran váltjuk át őket egymásra, pl. sok pénzt áldozunk időt megtakarító megoldásokra (háztartási gépek, expressz szolgáltatások) abban a reményben, hogy a fölszabaduló időt értékesebben töltsük, és sok időt tölünk munkával, hogy ezek igénybevétele megengedhessük magunknak.

Az említett kutatás Magyarországon unikum, ugyanis most első ízben történik olyan fölmérés, ami az idő szerepét cégek körében veszi szemügyre. Hasonló témájú kutatás nálunk eddig nemcsak országosan, de regionálisan sem történt. A kutatók szem előtt tartották az idő értékét elektronikus kérdőívük összeállításánál, 15 percbe sűrítve a kitöltés időszükségletét. A kitöltő cégeknek egyben lehetőséget adnak, hogy hozzáférhessenek a kutatás eredményeihez, ami sokat ígér ezzel az – eddig föltáratlan – területtel kapcsolatban. Minden olvasót biztatunk cégénevében a kitöltésre, mindazonáltal a fölmérés elsősorban a beszerzéssel foglalkozók érdeklődésére tarthat számot, hiszen az itt megjelenő elvárások finomságait veszi nagyító alá. Az elektronikus kérdőív elérhető a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetsége honlapján (www.mgyosz.hu), a Hírek menüpontban „Kutatás az időről” címszó alatt, valamint közvetlenül a <http://www.awasoft.hu/kerdoiv/> címen.

Thomas Metz

John Wiley & Sons, 2009

Selling the Intangible Company. How to Negotiate and Capture the Value of a Growth Firm

Hogyan adjunk el immateriális céget

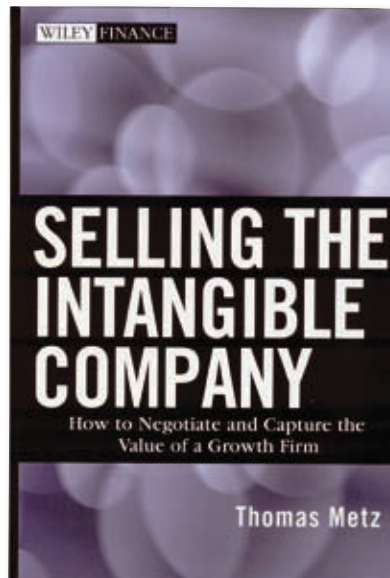
Hogyan tárgyaljunk, és hogyan realizáljuk a jó növekedési képességű cég értékét

■ Az immateriális vállalat itt az olyan cégeket jelenti, amelyek jelentős immateriális vagyonnal rendelkeznek, s ez a vagyon alkalmasnak ígérkezik arra, hogy a cég jövedelemtermelő képességének a jövőben várható növekedése annak kiaknázására támaszkodjék. A kulcsszó itt a növekedés, a cég gazdasági – és főként piaci – potenciáljának, verseny- és jövedelemtermelő képességének erőteljes növekedése, amely magába foglalja az immateriális vagyonában rejlő gazdasági lehetőségek hathatós fejlesztését és kibontakoztatását is. Erre utal az alcímben a „jó növekedési képességű cég”.

Annak a különleges árucikknek, amelyet az immateriális cég alkot, az adásvételi tárgyalása különösen nagy játszma. Aki ilyen céget kínál megvásárlásra, az a jövőbeni jelentős gazdasági siker ígérését ajánlja megvételre, a vevő pedig ennek az esélynek a megszerzésébe fektet be. Az ígérlet természetesen nem az eladó ilyen értelmű kötelezettségvállalása hordozza, hanem magának a cégnek a jellemzői, a benne rejlő és az immateriális vagyonából táplálkozó gazdasági potenciál, amelyet a szerző a cég stratégiai értékének is nevez. A felek pozícióharcát, manőverezését és a jövőt illető kockázatvállalását tekintve nagyon is jó alappal hasonlítja Metz az ilyen tárgyalásokat a pókerjátzmához – csak éppen a lapokat itt annak a gazdasági környezetnek az alakulása osztja, amelyben a cégnek sikerre kell jutnia, s ahol a siker elérését és tartalmát számtalan, részben egészben előre ki nem számítható tényező befolyásolhatja. Így adnak el és vesznek meg cégeket, amelyek értéke majd csak a jövőben születik meg, s ez az érték lehet majd kiugró, középszerű, de nulla is. Ennek szemléltetésére érdemes idéznünk a kockázatotőke-iparág sikerstatistikájának egyszerűsített, ám nagyon is valóság-hű modelljét. A kockázati tőke, mint tudjuk, igen alapos előválogatással választ ki célszerűnek ígérkező jelölteket, majd ezek további alapos átvilágításával és értékelésével azokat a cégeket, amelyekbe befektet. Nagy átlagban a befektetési portfóliójába így bekerülő cégek harmada megbukik vagy vegetál, harmada eleveckél, de jelen-

több növekedést nem ér el, s csak harmadik harmada váltja be többé-kevésbé a sikeréhez fűzött reményeket. Hiába, a politikában gyakran a múltat nehéz előre látni, a gazdaságban viszont a jövőt.

A szerző több mint 25 éve foglalkozik technológiai és szoftvercégek eladásával, és száznál több ügyletben volt főtárgyaló. Tapasztalata, a mesterfogásokban és finomságokban való jártassága megragadó erővel érződik a könyvben, amely e speciális ügyletek sikerre vitelének igazi

mesterkurzusa, és – ami gazdasági szak-könyvről ritkán mondható – kifejezetten élvezetes olvasmány. Metz ezt sok, a tényleges üzleti gyakorlatból vett, dióhéjba sűrített példával teszi még élőbbé, s ezeket hadi történeteknek nevezi. Valójában az egész mű ennek a döntő jelentőségű ütközetnek – az ilyen cég eladásának – az előkészítéséről és megvívásáról, stratégiájáról és taktikájáról szól. Ehhez kínál e könyv rengeteg hasznos tudnivalót, ismereteket, a gyakorlatból leszűrt nagyon hasznos tanulságokat és a sikerhez vezető legjobb út megtalálását segítő megfontolásokat.

Rögtön a bevezető kiemeli az ilyen ügyletek legfontosabb tényezőjét: nem léteznek bevált módszerek az ilyen cégek tényleges értékének megállapítására. Ezt könnyen beláthatjuk abból is, ha végiggondoljuk a fentebb említett

„stratégiai érték” gazdasági tartalmát. Tegyük hozzá: az immateriális vagyon értékének becslésére használnak ugyan különféle megközelítéseket, de erre sincs valóban megbízható eredményt adó módszer. Következik ez abból, hogy az immateriális vagyon meghatározó jellemzője, hogy egyedi, ezért nem is illeszkednek reá az értékelési módszerek. Ez érvényes az immateriális cégre is. Említve pl. a diszkontált cash flow alapú értékbecslést, senki nem képes megbízható becslést készíteni arra, milyen cash flow-t generál majd a cég, vagy a szóban forgó immateriális vagyon hasznosítása. Szemléletes hasonlattal élve Metz azt mondja, hogy az immateriális cég stratégiai értékét megállapítani olyan, mint egy mozgó célpontot befogni – ezért is olyan izgalmas az ilyen cégek eladása. Könyve ehhez a bonyolult, sokrétű, nagyon speciális és alapos felkészültséget igénylő folyamathoz szolgál útmutatóul. Metz rámutat arra is, hogy a cégek vezetői, s szintúgy a kockázati tőkések, jól értik a cégek eladásának általános folyamatát, de jóval kevésbé a szellemi vagyonra alapozott vállalatok eladásának finomságait és mesterfogásait. Az ügylet felépítéséhez itt egyebek közt olyan speciális kérdésekre kell válaszokat találni, mint hogy miért fontosak a szomszédos piacok, milyen szektorokban található a céghez a legjobb vevőket, hogyan áll hozzá a vevő a megvásárláshoz, hogyan fogja fel a cég értékét – könyve ezekkel is részletesen foglalkozik. A fejezetek: ■ Az immateriális cégek – milyenek ők? ■ Leszámolás az immateriális érték eladása körüli mítoszokkal ■ Az eladás folyamata ■ Hogyan készítsük fel a céget az eladásra ■ Kik a legjobb vevők? ■ Tőzsdén lévő cégnek adjuk el, vagy magáncégnek – érvek és ellenérvek ■ Az érték és a értékelés ■ Az eladási tárgyalás pókerjátzmája ■ Kihívások és lehetőségek a cégeladásban ■ Problémák a cégvezetőkkel ■ Az ügylet strukturálása ■ A dokumentálás ■ A cég jövőbeni teljesítményéhez kötött vételár-prémium (earnout) ■ Befektetési bankárok és más harmadik felek bevonása.

Dr. Osman Péter